

Ježíš řekl Petrovi: „Jdi mi z očí, satane! Pohoršuješ mě, neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské!“

Ježíš řekl Petrovi: „Jdi mi z očí, satane! Pohoršuješ mě, neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské!“

22. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 16,21-27)

Ježíš začal svým učedníkům naznačovat, že bude muset jít do Jeruzaléma, mnoho trpět od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat: „Bůh uchovej, Pane! To se ti nikdy nestane!“ On se však obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z očí, satane! Pohoršuješ mě, neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské!“ Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Ježíš začal svým učedníkům naznačovat, že bude muset jít do Jeruzaléma, mnoho trpět od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen. V této první předpovědi o utrpení se nejprve uvádí, že Ježíš musí jít do Jeruzaléma. Sloveso „muset“ je v evangeliu často synonymem pro Boží vůli – Ježíš musí, protože tak Otec ustanovil. A k naplnění tohoto plánu Bůh používá konkrétní lidi, všechny patřící k duchovní elitě, k duchovním vůdcům Izraele: starší (lidi úctyhodného věku, zkušenosti a zbožnosti), velekněze (patrně se míní velekněz úřadující a předcházející) a učitele zákona (profesionální vykladači Mojžíšova Zákona). Ježíš podstoupí utrpení a smrt, ale třetího dne vstane z mrtvých. Třetí den je v Bibli den rozhodující – viz Oz 6,2 a především „Jonášovo znamení“ (tři dny a tři noci v břiše velryby; Jonáš je tímto předobrazem Mesiáše).

Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat: „Bůh uchovej, Pane! To se ti nikdy nestane!“ On se však obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z očí, satane! Pohoršuješ mě, neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské!“ Petr nepřijímá tuto vizi trpícího Mesiáše; patrně má za to, že Mesiáš je suverénní vítěz, jak si ho Židé v té době představovali. Je zajímavé, že chvíli předtím byl Petr „pod vlivem“ Božím („zjevil ti to nebeský Otec“, viz Mt 16,13), a ne lidských názorů (jeho vyznání se liší od mínění současníků, viz Mt 16,14-16), teď je však pod vlivem čistě lidských představ, a ne Božích. Proto se dostává na pozici nepřítele (Satan znamená nepřítel; toto oslovení nepatří zlému duchu „přítomnému v Petrovi“, jako by se jednalo o exorcismus. Je tak označen spíš samotný Petr, protože Ježíši zabraňuje v plnění Otcova plánu).

Označení „Satane“ napovídá, že se Petr podobá ďáblu, který chtěl také odradit Ježíše od Boží cesty a uvést ho na cestu úspěchu (Mt 4,3n). Apoštol, který tímto způsobem brání Ježíšovi na cestě do Jeruzaléma, je velmi příhodně označen jako „kámen úrazu“. A protože si Petr osobuje nárok ukázat cestu, Ježíš ho odkazuje do správných mezí – apoštol nemá kráčet před Kristem, ale za ním (proto slova „jdi za mnou“ – liturgický překlad uvádí „jdi mi z očí“). Petr má jít za Kristem jako jeho učedník, ne před ním, jako by sám byl Mistrem a Učitelem. Tentokrát je nám Petr příkladem odstrašujícím: nestačí říkat „Pane, Pane“, ale je třeba se podřídít Otcově vůli.

Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.“ Ježíšova cesta kříže má být také cestou učedníků, proto nyní následují slova o učednících. Jsou to slova týkající se všech učedníků, nejen apoštolů, proto neurčité zájmeno „kdo, kdokoliv“. Cesta do Jeruzaléma není snadná ani pro Ježíše, ani pro jeho následovníky. Proto se hned na začátku vybízí „zapři sám sebe“ – v první řadě se tato slova mají chápat jako „zapření“ falešných a příliš lidských představ o Mesiáši. Můžeme ho rovněž chápat jako zapření „svého já“, které si chce „zachránit život“ a vyhnout se nepříjemnostem kvůli víře.

Výzva „zapři sám sebe“ je velmi podobná druhé výzvě „vezmi svůj kříž“. Kříž není obrazem životních trampot a problémů: tento význam je běžný v době dnešní, ale ne v novozákonní. Tam je „kříž“ obrazem potupné smrti, vyloučení ze společenství, hanby. Už samotné slovo „kříž“ vyvolávalo takový úděs, že řečník Cicero prohlásil, že má být daleko od rtů římských občanů. Díky Novému zákonu slovo „kříž“ nabývá ještě další význam: přijmout kříž znamená především darovat svůj život a přijmout samotný Kristův úděl. „Vzít kříž“ znamená snášet „své umírání“ v podobě nepřijetí, pohrdání ze strany okolí, pronásledování, dokonce mučednictví kvůli Kristu a jeho slovu.

V zásadě tedy vidíme, že slova „vzít na sebe kříž“ a následovat Krista jsou významově prakticky totožná. A protože se jedná o náročnou cestu, je třeba „zapřít sám sebe“, jak se říká na začátku verše.

Tak jako Ježíš překvapil učedníky jiným pojetím údělu Mesiáše, právě tak musel překvapit novým obrazem učednictví. Oni očekávali slávu a triumf, avšak Ježíš zve na cestu kříže. Očekávaná sláva se skutečně dostaví, avšak skrze kříž. A závdavek této slávy se ukazuje na hoře proměnění (bezprostředně následující text – Mt 17,1n.).

SHRNUTÍ

Tímto čtením začíná nová část Matoušova evangelia, charakterizovaná Ježíšovým „utrpením a smrtí“. Od nynějška je centrem pozornosti to, co se má přihodit v Jeruzalémě. V souvislosti s první předpovědí utrpení je pro Matouše důležité, že tentýž Šimon Petr, který byl označen jako „skála církve“ se mohl stát bezprostředně poté pro Ježíše „kamenem úrazu“. Petr není samozřejmě automaticky „skálou“. Její jen tam, kde v následování Ježíše učiní Boží naléhání obsahem svého myšlení.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Už jste někdy rády šly k zubaři? Některé věci v životě jsou sice nepříjemné, ale stejně je musíme absolvovat. A podobně Ježíš nám chce říci, že do našeho života patří i ošklivé, nepříjemné a bolestivé věci. Přitom není potřeba se na ně zaměřovat, ale když už přijdou, tak je „nezahodit“. Ježíš také nezhodil kříž a neřekl, že mu je k ničemu. Každá těžkost, každá bolest v našem životě je jako klíč, kterým se dostaneme někam, kde jsme dřív ještě nebyli. Petr ho nechtěl přijmout, zdál se mu zbytečný. My už ale víme, že zbytečný nebyl: Ježíš nám díky němu ukázal svou velkou lásku, která všechno překonává a proměňuje v dobré. Zkusme to dělat jako Ježíš...

Starší:

Zkusme se trochu zamyslet nad slůvkem „ztratit“. Běžně pro nás znamená, že se stalo něco špatného a že nám něco bude scházet. Ale co když jsou některé věci, lidi, události v našem životě navíc, zbytečné a zatěžující, aniž bychom si to uvědomovali? Pak jejich ztráta může naopak znamenat osvobození, radost a nový pohled na život. To, čeho se totiž potřebujeme zbavit nejvíc, je naše závislost na tom všem. To se ale nestane jen tím, že „ztrácíme“, ale hlavně tím, že úměrně k tomu „nacházíme“ náhradu – nacházíme stále víc Boha, který nám vše stonásobně vynahradí! Zkusme to také: ztrácet a nalézat!

Zkusme si

Mladší / Starší:

Petr je v dnešním čtení pohoršen představou, že by měl Ježíš trpět – takového Mesiáše si nepředstavoval!

- Víte, co v překladu znamenají označení Mesiáš, Petr a co se myslí slovy Syn člověka? Zkuste se nad tím zamyslet a společně si o tom povídat. Můžete si sami zkusit také tyto informace někde najít.
- Z jakého jazyka pochází slovo kříž a jak původně znělo? (z latiny – crux). Zkuste si sami udělat přehled, v kolika jazycích dokážete toto slovo objevit. Bude znít vždycky podobně, nebo najdete i slovo, které bude úplně odlišné?
- Ježíš začíná se svými učedníky hovořit o tom, co ho v Jeruzalémě čeká. Učí je už dlouhou dobu o svém Otci a o Božím království, aby mohli později plnit úkol, který jim před svou smrtí dá. Jaký tento úkol bude? Vylušti jednoduchou „čtyřsměrku“ na další stránce!

Z	V		Y		D	N	O	M	I	Š	Á
A	J	Ě	M	O	L	O	T	R	A	B	Š
C		V	T	A	D	E	Á	Š		E	T
H	J		F	I	L	I	P		T	R	Ě
E		E		O	N	D	Ř	E	J	A	P
U	J	E	T	O	M	I	T	M		Z	Á
S	I	J	S	T	O	M	Á	Š	V	A	N
P	J	Ě	Ě	Š	U	O	T	A	M	L	A
A	I	T	Š	Á	B	A	N	R	A	B	J
V	D	A		D	R	T	E	P	E		C
E	Á	M	S	U	I	L	É	N	R	O	K
L	Š	T	J	A	K	U	B	V		Í	

BARNABÁŠ
 BARTOLOMĚJ
 FILIP
 JAKUB
 JAN
 JIDÁŠ
 KORNÉLIUS
 LAZAR
 MATĚJ
 MATOUŠ

ONDŘEJ
 PAVEL
 PETR
 ŠIMON
 ŠTĚPÁN
 TADEÁŠ
 TIMOTEJ
 TOMÁŠ
 ZACHEUS

22. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,21-27

22. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,21-27

22. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,21-27

22. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,21-27

22. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,21-27

22. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,21-27

22. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,21-27

22. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 16,21-27